

THE
CRIME X
THRILLER AWARDS
GWA
itv3

NEJLEPŠÍ SKOTSKÁ DETEKTIVKA ROKU

MALCOLM MACKAY

NEZBYTNÁ

SMRT

LEWIS WINTERA

panteon

JE TĚŽKÉ
DOBŘE
ZABÍT

MALCOLM MACKAY

NEZBYTNÁ
SMRT
LEWIS WINTERA

MALCOLM MACKAY

**NEZBYTNÁ
SMRT
LEWIS WINTERA**

panteon

Z anglického originálu
The Necessary Death of Lewis Winter
Pan Macmillan, London 2013

Copyright © Malcolm Mackay 2013

Published by arrangement with the Andrew Nurnberg Associates

Copyright © 2015 by Panteon

Cover © 2015 by Emil Křížka

Translation © Ivan Němeček 2015

Panteon, Hruborohozecká 100, 511 01 Turnov

www.knihypanteon.cz | www.facebook.com/knihypanteon

Přeložil: Ivan Němeček

Návrh obálky: Emil Křížka

Sazba: DTP Panteon

Tisk a vazba: CPI Moravia Books, Pohořelice

Printed in Czechia

ISBN 978-80-87697-37-5

Samovi a Alexovi

POSTAVY

Calum MacLean – Devětadvacetiletý nájemný vrah, který žije v Glasgow. Je na volné noze; žít sám je snadnější. Jak dlouho tohle může při jeho talentu vydržet?

Peter Jamieson – Tvrdě a prozíravě pracoval, aby vybuodoval své malé impérium. Je stále na vzestupu, a jestli to tak má být dál, potřebuje na špinavou práci ty nejlepší lidi.

John Young – Jamiesonova pravá ruka. Ostrý jako břitva. Věrný a svědomitý; takový se stal za dvacet let po Jamiesonově boku.

Lewis Winter – Po pětadvaceti letech zločineckých aktivit je stále u dna. To všechno by mohl změnit jeden dobrý kšeft.

Frank MacLeod – Zabíjí pro Petera Jamiesona. Je skutečně nejlepší, ale s věkem se bojovat nedá. Po šedesátce se musí vyměnit, jako kyčelní kloub.

Detektiv inspektor Michael Fisher – Boj s organizovaným zločinem vyžaduje oddanost profesi. Pronásleduje lumpy bez ohledu na jejich společenské postavení.

Hugh „Shug“ Francis – Ctižádost vás nutí chtít víc, i když už máte dost. Ilegální obchod s auty stačí, ale obchod s drogami je mnohem výnosnější.

Zara Copeová – Není to život, jaký si sama vybrala; starší muž po ní chce, aby se usadila. Jenže Winter je dobrý a učí se bojovat za lepší život, a to se jí líbí.

Nate Colgan – Když vám řekne, uděláte, co po vás chce. Tohle si myslí i jeho zaměstnavatelé. Jen jeho dcera, a možná i jeho matka Zara, si myslí něco jiného.

George Daly – Nekonvenční svalovec. Buďte dobrým přítelem a mějte skloněnou hlavu. Modlete se, aby vás nepovýšili. Zodpovědnost je smrtící.

Martin „Marty“ Jones – Lichvář, pasák, otrapa. Vydělává peníze, jen proto ho lidé snášejí.

William MacLean – Jednatřicetiletý majitel autoservisu. Nevede si špatně. Jen kdyby si nemusel dělat starosti s mladším bratrem Calumem.

Strážník Joseph Higgins – Se svým rodinným zázemím dost netypický policista. Ale pracuje tvrdě a nenápadně.

Stewart Macintosh – Je vám přes dvacet, jste svobodný a žijete sám. Samozřejmě se chodíte bavit do společnosti.

David „Fizzy“ Waters – Už od školy krade se Shugem auta. Za všech okolností stojí za ním.

Glen Davidson – Nezávislý nájemný vrah, který hledá něco výnosnějšího. Nepříliš chytrý, ale velice, velice sebevědomý.

Strážník Paul Greig – Mnoho lidí Paulovi nedůvěřuje. Možná proto je v osmatřiceti stále strážníkem.

Tom Shields – Další mladý muž, který vyhledává zábavu, stejně jako jeho spolubydlící Stewart.

Neil Fraser – Typický svalovec. Velký a zlostný. Tupá pěst a tupý mozek. Pro svého šéfa Jamiesona velmi užitečný.

Strážník Marcus Matheson – Mladý policista, bystrý a rozhodný. Hodně záleží na tom, od koho se učí.

Adam Jones – Šéf Nebeského nočního klubu. Ten si své jméno nezaslouží, ale Adam vydělává, stejně jako jeho bratr Marty.

Norman Barnes – Právník. Bere každý případ, ale jen zřídkka je to něco příjemného.

Detektiv strážník Ian Davies – Má nedaleko do důchodu, pokud vydrží se skloněnou hlavou. Pracovat pod Fisherem je štěstí, protože Fisher nedůvěřuje ostatním, že by zastali moc práce.

1

Začíná to telefonickým hovorem. Nenuceným, upovídaným, přátelským, žádná práce. Domluvíte si schůzku, v neutrálním prostředí, nejlíp na veřejnosti. Musíte být opatrní, bez ohledu na volajícího, bez ohledu na místo schůzky. Je zvážena každá možnost, ale nic není jisté. Je lákavé začít důvěřovat; lákavé, ale chybné. Člověk může být dvacet let vašim dobrým přítelem a důvěrníkem, a pak se od vás v jediném okamžiku odvrátí. To se stává. Kdo má rozum, ten si tuhle hořkou skutečnost uvědomuje, kdo ho nemá, přijde na to.

Sobotní odpoledne, rádio v pozadí vysílá reportáž z fotbalového zápasu. Sedí na pohovce s knihou. *Barevný závoj* od Williama Somerseta Maughama, když to musíte vědět, a je tím románem okouzlený. Odvedl jeho pozornost od poslechu rádia; už ani neví, jaký je stav zápasu. Čím je starší, tím méně důležité mu to připadá. Zvoní telefon – pevná linka, ne mobil – a odvádí jeho pozornost od čehokoliv. Označuje si řádek, na němž skončil (nikdy si to místo neoznačujte přeložením stránky), a vstává.

„Ano?“

„Calume, jak se máš, chlapče? Tady John Young.“

„Johne, já dobře. A ty?“

„Všechno při starým, znáš to. To už je doba, co jsme tě viděli v klubu. Řekl jsem si, že ti zavolám, pozeptám se, jak jsi na tom. Pořád hodně práce?“

„Celkem dost. Vždycky se nějaký ten kšeft objeví, víš, jak to chodí.“

„Jistě. Slyšels o starým Frankovi MacLeodovi – že mu dělali

kyčel? Jo, nejmíň na pár měsíců zmizel ze světa. Pro tak činorodýho chlápka je to k vzteku.“

„Jo, slyšel jsem o něm. To je smůla.“

„To jo. Neumím si ho představit s nohama nahoře. Rád bych tě zas viděl, Cale, po tak dlouhý době. Zejtra po obědě by ses měl zastavit v klubu. Dáme pár štouchů a pár panáků. Pobavíme se.“

„Dobřej nápad. Zastavím se kolem druhý.“

„Výborně. Tak se zejtra uvidíme.“

Pokud dáváte pozor, dozvíte se všechno. Možná nedáváte, jako většina lidí. Nezávazný rozhovor: dva lidé, kteří se oslovují křestním jménem, aniž si jsou moc blízcí. Přátelé, kteří se vidí spíš týdně než denně. Přátelé, kterým na přátelství nijak nezáleží. Takových telefonických rozhovorů je, tak proč se starat? Je to nabídka práce. Velmi konkrétní nabídka nějaké dlouhodobější a lukrativní práce. Stojí o dlouhodobější a lukrativní práci?

Menší byt, menší vůz, menší úspory, ale vždycky to stačí. Pracuje z nutnosti, ne pro luxus. Dlouhodobější práce znamená riziko a riziku se má člověk vyhýbat. V téhle branži jsou hazardní hráči, ale nakonec vždycky prohrají a cena je konečná. Takže nehraj. Nemusíš. Jsou dva důvody, proč to lidé dělají: jeden přijatelný, druhý nepřijatelný. Tím nepřijatelným důvodem je hamižnost, vyhlídka na lepší peníze, které ve skutečnosti nepotřebují. Tím přijatelným důvodem je vzrušení, a to je něco jiného.

V klubu nebyl od doby, kdy slyšel o Frankově operaci. Starý pán jde do nemocnice, aby si nechal vyměnit kyčel. Pro většinu lidí nic zvláštního. Pro ty, kteří Franka znají – vědí, co dělá – je to jiné. Je starý, ale je stále dobrý, stále platný. Jako boxer, který ztrácí rychlost, ale má v malíku taktiku, je stále nebezpečný, jako býval vždycky. Patří ke starší generaci ze starých

dobrých časů před nástupem moderních technologií, moderních policejních metod, moderních citlivých přístrojů. Tolik toho zastaralo. Čas běžel, ale Frank byl vždycky o krok rychlejší. Práce, kterou v minulosti odvedl, je stále potřebná, jen její metody jsou odlišné. Teď je z ní vyřazený, přinejmenším na několik měsíců, a musí být nahrazen. Nahrazen někým mladším. Krátkodobě nahrazen, prozatím.

Teď už se Calum nemůže soustředit na nic. Další práce je další práce – nic víc. To ho nezajímá. Zajímá ho, že spočine v dusivém objetí Jamiesonovy organizace. Pro lidi typu Franka MacLeoda je to uklidňující záruka práce a bezpečí. Pro Caluma MacLeana je to hrozba vynucené pravidelné práce, ztráta svobody. Stojí to za to?

2

Klub je v centru města, nenápadný vchod vede do velké budovy. V neděli odpoledne u dveří nikdo není. Pár lidí obvykle postává u baru, nahoře u osmi snookerových stolů. Dnes je na dveřích cedule: Zavřeno kvůli úklidu. Omšelá cedule, kterou vytahují pokaždé, když je vyžadováno soukromí. Podezřelé, jistě, ale lidé se neptají. Calum ceduli ignoruje, otvírá dveře a vchází.

Uvnitř je vždycky příšeří, i když jsou rozsvícená všechna světla. Vpravo je velký ošoupaný taneční parket, na jeho vzdálenější straně box pro diskžokeje. Po celé délce boční stěny se táhne bar, pestře nasvícený, s lahvemi všeho možného – nic, o co by stál. Alkohol nepije, i když sám nikdy nepochopil proč. Nejspíš kvůli sebeovládání. Není to věc morálky. Hnusí se mu i klub, hnusí se mu tenhle způsob života, tenhle upocený dobytčí trh, ten zbytečný hluk. Že to všechno nesnáší, ho napadá vždycky, když si uvědomí, že tu jde hlavně o balení holek, a on holky zřejmě nikdy nepřitahoval, bez ohledu na míru přítmí.

Před ním je široké schodiště s kobercem. Mělké schody svádějí ke špatnému odhadu. Mnoho lidí cestou nahoru zakoplo. Calum je vždycky opatrný. Nebojí se ani tak zranění jako toho, že bude vypadat hloupě. Nad schodištěm jsou dvoje dvoukřídlé dveře s obdélníkovými okny. Do jedné strká a vchází do snookerového sálu. Osm zelených stolů, dvě řady po čtyřech, mezi nimi spousta místa. Na stěnách tabule ukazující skóre, vedle každé malý přístroj. Zaplat' libru, a nad stolem se ti na půl hodiny rozsvítí. Vydělávají málo, ne dost na to, aby ospravedlnily prostor, který zabírají, ale patří do nepřehledného množství

neuvěřitelných vášní Petera Jamiesona. U jedné stěny je malý starobylý bar. Nemají tu žádnou ochucenou vodku, jen pivo a whisky. Dnes je zavřený. Kvůli úklidu, samozřejmě.

John Young stojí u stolu uprostřed sálu a křídí si tágo. Koule jsou rozestety po stole, dosud nerozestavené. Třeba už začal, třeba se dostal do beznadějné situace. Calum ho nikdy hrát neviděl, takže neví. Ví, že Jamieson je dobrý. Všichni vědí, že Jamieson je dobrý. Všichni vědí, že se Jamieson nechal učit od profesionálů. Young se od svého šéfa musel něco přiučit.

„Calume, jak se máš?“

„Dobře.“ Jde ke stojánku s tágy a jedno si vybírá. Má na sobě džíny a tričko; dobře dokáže hrát jen v tričku. Rukávy překážejí.

Young shromažďuje všechny červené koule do středu stolu a rovná je do trojúhelníku. Všechny koule pečlivě rozmísťuje. Všechno je precizní, koule rozestavuje muž, který hraje často a čeká ho hra s vážným soupeřem. „Venku je hezky,“ říká konečně.

„To je. Začínáš?“

Young se sklání, vyměřuje si strk a rozehrává. Z trojúhelníkového shluku se odděluje jediná červená koule, bílá se vrací a zastaví se na stole až vzadu. Bezpečné – rozehrávka, po které je další strk velmi obtížný. Nenechá vás vyhrát.

Situace je vážná, dokud není zřejmé, že Young vyhraje, a snadno. Calum se snaží, Young umí, a trvá deset minut, než je rozdíl mezi nimi zcela zřejmý. Pak začínají mluvit.

„Pracoval jsi poslední dobou pro někoho?“ ptá se Young. Tohle je první vážná zmínka o práci, první otevřený náznak, že o tomhle ta schůzka opravdu je.

Ta otázka je zavádějící. Calum pracuje, musí. Young chce ve skutečnosti vědět, jestli opakovaně pracoval pro jednoho člo-

věka, nebo se jen tak protlouká. Odpověď už zřejmě zná; chce zjistit, jestli ho Calum může překvapit. Nemůže.

„Ne. Nic stálejšího. Volná noha. Jako vždycky.“

Další minutu nebo dvě nepadne ani slovo. Další pečlivě zvažované strky, mlčení trvá. Až když skončí *frame* – nejlepší z dosavadních tří – a když se spočítají body, Young znovu promluví.

„Momentálně nikoho nemáme. Škoda že jsme na několik měsíců ztratili Franka.“

„To jste netušili?“

Young se zasměje. Krátce, neradostně. „Frank patří k lidem, který neuměj přiznat, že jim něco je. Přiznaj si to, až když už je pozdě. Měl nás varovat. Ví to celou věčnost, a nic neřekne.“ Pokrčí rameny, co se dá dělat. Náběh je na Calumovi. Zapeklitá situace. Červené koule po celém stole, bílá uprostřed. Usilovně se soustřeďuje. Young si věří natolik, že promluví dřív.

„Kolik je ti teď let, Calume?“

„Devětadvacet.“

„Stárneš.“ Young se zasměje. On sám je zavalitý, i když mladistvě vyhlížející třiačtyřicátník. Když se směje, září mu oči, jako by to myslel vážně. Nakrčí čelo a rozčuchané tmavé vlasy mu přepadají na obočí. Tváří se vesele, ale člověk nesmí zapomenout, kdo Young opravdu je. „Přemejšliš o tom, že by ses usadil?“

Je to profesionální otázka, ne osobní. „To mě vůbec nenařadilo. Jednou to možná přijde. Nemám pocit, že bych to teď potřeboval. Mám rád svoji svobodu, ale vím, jak se věci mají.“

Young přikyvuje. Je to určitá podmínka. Calum říká, že když přijme stálejší práci u Jamiesona, nechce se nechat přetěžovat. S tím se Young dokáže smířit, zapadá to mezi ostatní požadavky.

Hovor utichá. Situace ve *framu* je stále vážnější. Young hrál

příliš nedbale, příliš sebevědomě. Zkazil tři strky, které udělat měl, a Calum vede. Calum kazí strk, jaký obvykle kazí. Young se soustřeďuje. Po několika úspěšných strcích zahraje složitý náběh. Potřebuje se dostat tak daleko, aby mu modrá koule zajistila vítězství. Potopí ji na první pokus. Podají si ruce. Young Calumovi děkuje, že přišel.

3

Když ví, že chlapec odešel, staví tágo zpátky do stojanu a odchází ze sálu do zadní chodby. Na jejím konci má Jamieson kancelář. Po dvou klepnutích na dveře Young bez vyzvání vchází. Znají se od necelých dvaceti let, z dob, kdy v branži začínali. Dohromady je svedly okolnosti – náhodné setkání při společné práci – a okamžitě rozpoznali, co může jeden pro druhého udělat. Jamieson velel, to bylo jasné; Young se stal jeho pravou rukou. Žádný jiný muž v jeho postavení nevydělával tolik a neměl takovou moc. Důvěřovalo se mu.

„Ty jseš mozek,“ říkával mu Jamieson v opilosti, „já jsem odvážnej. Funguje to.“

Ne že by Youngovi chyběla odvaha, nebo že by Jamieson nebyl chytrý. Young si dokázal ušpinit ruce, ale Jamiesonův cit pro provedení nepříjemné práce byl jedinečný, projevoval se už od útlého věku. Jamieson byl inteligentní, ale Young byl taktik, a to byl důležitý rozdíl. Samostatně byli oba talentovaní, společně dokázali téměř nemožné.

Jamieson musí velet, musí se při tom nechat vidět. Nezáleží na tom, co si kdo z nich myslí; jejich zaměstnanci i jejich protivníci musí věřit tomu, že velí muž, kterého se obávají nejvíc. Dojem. Působení na veřejnost. Nevěřili byste, jak je to v podobné branži důležité. I když velení má své nevýhody. Jste až nahoře v koruně stromu, kde na vás každý vidí, kde chce být tolik lidí. S tím si Jamieson poradí, bez problému. Jejich podnik navíc není dostatečně velký, aby zastrašil největší hráče v branži. Zatím.

Jamieson sedí tam, kde sedává vždycky, v otočné židli

u svého psacího stolu, zády ke dveřím. Stůl je natočený ke dveřím, židle zřídkakdy. Za stolem jsou na dlouhém stolku dvě televize; v obou běží dostihy, další Jamiesonova vášeň. Sází; ne proto, že potřebuje, ne pro vzrušení, ale proto, že potřebuje porazit další lidi. V tomhle případě bookmakery. Když k vám sedí zády, nechce být neslušný; patří prostě k lidem, kteří se umějí nechat pohltnout věcmi, které je zajímají.

Younga koně nezajímají ani v nejmenším. Mrňaví Irové týrají němá zvířata ve jménu sportu založeného důvěřivci a ovládaného zahálčivými boháči. Jeho místo v kanceláři je na malé kožené pohovce na pravé straně dobře osvětlené kanceláře, hned vedle velkého okna. Na stolku jsou rozložené noviny, většinou místní, některé celostátní, kvůli případným zmínkám o jejich práci. V současné době potřebujete víc času k prohlížení webových stránek, abyste se ujistili, že o vás lidé netrousí nějaké nepříznivé zmínky. Young se posadí a čeká.

„Mluvil jsem s tím klukem, MacLeanem,“ říká Jamiesonovi, když je si jistý, že oba dostihy skončily.

„Klukem? Kolik mu vůbec je?“

„Devětadvacet.“

„Jenom? Mám pocit, že je v branži celou věčnost. Co říkal?“

„Myslím, že to dokáže, pokud bude mít jednoho dva chlapy k ruce. Nechce se moc přetěžovat.“ Jamieson se soustřeďuje, poposedá si na kraj židle a prsty jemně bubnuje na stůl. To neustálé bubnování mu pomáhá v soustředění.

„Není s ním zrovna velká sranda,“ usměje se Jamieson, „ale mně se líbí. Je dobřej. Chytřej. Mlčenlivej. Frank říká, že je z těch mladejch nejlépeší. Souhlasím. Uděláme mu nabídku.“